

CHUYÊN ĐỀ: TỈ SỐ PHẦN TRĂM

A. LÝ THUYẾT

1. Hỗn số

2. Số thập phân

Phân số thập phân là số mà mẫu là lũy thừa của 10

Ví dụ: $\frac{5}{10^1}$; $\frac{-157}{10^2}$; $\frac{299}{10^3}$

Số thập phân gồm hai phần:

- Phần số nguyên viết bên trái dấu phẩy
- Phần thập phân viết bên phải dấu phẩy

Số chữ số của phần thập phân đúng bằng chữ số 0 ở mẫu của phân số thập phân

Ví dụ: $\frac{4}{10} = 0,4$; $\frac{235}{100} = 2,35$; $\frac{-7}{1000} = -0,007$

3. Phần trăm

Những phân số có mẫu là 100 còn được viết dưới dạng phần trăm. Kí hiệu %

Ví dụ: $\frac{9}{100} = 9\%$; $\frac{207}{100} = 207\%$

4. Tìm giá trị phân số của một số cho trước

Muốn tìm $\frac{m}{n}$ của số b cho trước, ta tính $b \cdot \frac{m}{n}$ ($m, n \in N, n \neq 0$)

Ví dụ: Tìm $\frac{3}{5}$ của 15. Ta tính $15 \cdot \frac{3}{5} = 9$

5. Tìm một số biết giá trị một phân số của nó

Muốn tìm một số biết $\frac{m}{n}$ của nó bằng a, ta tính $a : \frac{m}{n} (m, n \in \mathbb{N}^*)$

Ví dụ:

1) Tìm một số biết $\frac{1}{2}$ của nó bằng 16. HD: Số đó là $16 : \frac{1}{2} = 16 \cdot 2 = 32$

2) Tìm một số biết $1\frac{2}{5}$ của nó bằng $\frac{-2}{3}$. HD: Số đó là $\frac{-2}{3} : 1\frac{2}{5} = \frac{-2}{3} \cdot \frac{5}{7} = \frac{-10}{21}$

Thương trong phép chia số a cho số b ($b \neq 0$) gọi là tỉ số của a và b

Kí hiệu là $a:b$ (hoặc $\frac{a}{b}$)

6. Tỉ số của hai số

Ví dụ: $15:21$; $\frac{1}{9}$; $-2\frac{4}{7}:8$

7. Tỉ số phần trăm

Muốn tìm tỉ số phần trăm của hai số a và b, ta nhân a với 100 rồi chia cho b và kí hiệu % vào kết quả: $\frac{a \cdot 100}{b} \%$

Ví dụ: Tìm tỉ số phần trăm của 5 và 10. HD: $\frac{5 \cdot 100\%}{10} = 50\%$

B. BÀI TẬP

Bài toán 1: Viết các phân số sau dưới dạng hỗn số

$\frac{6}{5}$; $\frac{7}{3}$; $\frac{-16}{11}$; $\frac{12}{5}$; $\frac{33}{27}$; $\frac{-100}{99}$; $\frac{215}{100}$; $\frac{-20}{17}$; $\frac{47}{21}$